СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 164. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, Четвер, 17-го липня 1947. No. 164. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, July 17, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРЕЗИДЕНТ СТВЕРДЖУЄ ОДНОЗГІДНІСТЬ В ЗАКОРДОННІЙ ПОЛІТИЦІ

Вашингтон, 15 липня. — Президент Труман підписав сьогодні законопроект, на підставі якого його воєнні повновласті щодо контролі експорту будуть продовжені до 1 березня 1948 р. Під контролею президента департамент торгівлі буде висилати заграницю американські продукти відповідно з вимогами закордонної політики, при чім буде звертати увагу на потреби населення Злучених Держав. При нагоді підписання цього билу президент висловив радість, що в заграничній політиці панує однозгідність серед конгресменів.

ПАЛАТА УХВАЛИЛА КОНТРОЛЮ ЛЬОЯЛЬНОСТИ

Вашингтон. — Серед гострої дискусії збоку противників палата репрезентантів ухвалила 319 голосами проти 61 законопроект про перевірку льояльности 2,000,000 федеральних урядовців і службовників. Підчас дискусії злучили свої сили найкрайніші ліві елементи з найкрайнішими правими елементами, щоб доказати, що з заведенням такої провірки переходить до історії давна американська свобода. Перед ухваленням законопроекту появився внесок, щоб відіслати його ще раз до комісії для злагіднення деяких постанов, одначе цей внесок перепав. На підставі законопроекту має бути поклікана до життя незалежна Федеральна Рада для Провірки Льояльности, яка може усунути зо служби кожного урядовця без суду і без права відклику. Сенат не має на деннім порядку такого законопроекту, отже ще не знати, чи бил палати ввійде в життя.

ПРИСПІШУЮТЬ ЗЛУКУ ЗБРОЙНИХ СИЛ

Вашингтон. — Під натиском республиканської більшости комісія палати репрезентантів одобрила злуку збройних сил Америки в одним департаменті. Законопроект в палаті подібний до зоконопроекту, яки йуже перейшов у сенаті, тому не передбачують труднощів при його ухвалюванні в повній палаті. Надіються, що повна палата прийме законопроект.

СЕКРЕТАР ПАТЕРСОН УСТУПАЄ, ФОРЕСТАЛ ЛИШАЄТЬСЯ

Вашингтон. — Стало звісним, що секретар війни Роберт П. Патерсон зголосив свою резигнацію. Він покине своє становище з хвилиною, коли буде прийнятий законопроект про злуку збройних сил. Секретарем злучених збройних сил буде теперішній секретар флоти Джеймс Форестал.

ҐРІН ПРОТИ СПІЛЬНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ АКЦІЇ З С.І.О.

Ютика, Н. Й. — Вилєм Ґрін, предсідник Американської Федерації Праці, заявив, що Федерація не буде співпрацювати з Конгресом Промислових Організацій в політичній акції перед виборами в 1948 р., хіба, що обі провідні робітничі організації переведуть злуку і створять одну могутню робітничу організацію. Це потрібне для повалення теперішнього робітничого закону, твердив Ґрін.

ВОЛДМАН ЗА ПОСЛУХОМ НОВОМУ ЗАКОНОВІ

Ню Йорк. — Луїс Волдман, правний дорадник юнії докових робітників, назвав робітничий закон Тефта-Гартлія „найгіршим того роду" і схарактеризував його як неконституційний. Одначе на конвенції цеї юнії, яка саме відбувається в готелі Комодор, Волдман дораджував послухати нового закону і не бойкотувати Краєвої Ради Робітничих Відносин, бо це не звільнить робітничі організації від послуху.

ПРИ ВИБОРАХ У БАЛТИМОР ПЕРЕМІГ ДЕМОКРАТ

Балтимор, Мд. — При доповняючих виборах до конґресу вийшов подавляючою більшістю демократ Едвард А. Ґармац проти двох інших противників. На Ґармаца покликувався Филип Морей, голова С.І.О., як на такого, що піде проти закону Тефта-Гартлія. Самий Ґармац після виборів заявив, що він не порозумівався про це з Мореєм, а під час виборчої кампанії ні один з кандидатів не обговорював цього закону.

ВЕЛИКИЙ ЗРІСТ ЖИТТЄВИХ КОШТІВ

Трентон, Н. Дж. — Департамент рільництва виказує, що в місяці червні кошти втримання життя піднеслися до найвищого вершка. Від квітня, минулого року, кошти харчів, одягу, світла, хатної обстанови й інших конечностей зросли на 11.3%, а від червня 1939 р. зросли на 63%.

АВТОМОБІЛЕВА ЮНІЯ НЕ ПРИЙМАЄ ІНШОЇ

Дітройт, Миш. — Юнія автомобілевих робітників відкинула при голосуванні внесок лівих елементів, щоб прийняти у свій склад цілу юнію робітників виробу фармерського знаряддя, яка начисляє 43,000. Серед членів цеї юнії є багато комуністів, і тому відкинення внеску вважається перемогою голови автомобілевої юнії, Волтера Рутера, який є противником комуністів.

Основна зміна політики супроти Німеччини

Вашингтон, 15. липня. — Американське Військове Управління, на чолі якого стоїть генерал Лусіус Д. Клей, дістало нові інструкції, одобрені департаментом стейту, війни й маринарки щодо американської політики в Німеччині. Дотеперішні засади політики були видані в травні 1945 р., а їх потверджено на конференції в Потсдамі. Вони опиралися на плянах, вироблених колишнім секретарем скарбу Генрієм Морґентавом. Їх ціллю було перемінити Німеччину на країну чисто хліборобську і цілковито виключити воєнну продукцію а теж лише в обмеженій мірі допускати до промислової продукції. У новім розпорядку ген. Клей має постаратися, щоб Німеччина підняла негайно працюдля привернення промислу, бо це причиниться до піднесення економічної незалежности. За цим піде спроможність Німеччини виплачувати воєнне відшкодування Америці й Англії. Клей має довести до створення незалежного уряду в окупованій Німеччині і має полишити зовсімвільну руку німцям при виборі їхнього уряду. Окрему увагу звернено в інструкції, щоб не накидати німцям уряду з заграниці при помочі комуністів, ані не приневолювати їх приймати американський взірець при творенні уряду демократичним ладом. У Німеччині залишиться на дальше американська окупаційна армія, яка має вважати, щоб німці не почали поновно збройтися.

ГУБЕРНАТОРИ ЗА ПІДТРИМКУ ПЛЯНУ МАРШАЛА

Солт Лейк Ситі. — Губернатор Дж. Стром Турмонд з Савт Каролайни, візвав 44 губернаторів стейтів, що відбувають тут свої річні наради, щоб підтримати плян Маршала для відбудови Европи і щоб у нутрі Злучених Держав перевести всі можливі пляни для готовості до війни. Одним з головних засобів вважає Турмонд загальний вишкіл молоді, дальше злуку збройних сил і скріплення розвідчої служби. Турмонд вказав на велике напруження між Америкою і деякими країнами Европи, і схарактеризував поведінку Росії як таку, що веде до війни.

ПРИЗНАЮТЬ ВОДНИЙ ШЛЯХ ПО РІЦІ СВ. ЛАВРЕНТІЯ ЗА ОБОРОННИЙ ЗАСІБ

Вашингтон. — Підкомісія закордоних відносин у сенаті прийняла прихильно плян переміни рікис в. Лаврентія на водний шлях, який лучитиме Злучені Держави й Канаду з океаном. У мотивах сказано між ін., що цей шлях причиниться до оборни Північної Америки.

Закінчено першу фазу Конференції Европейської Співпраці в Парижі

ГОЛОВНІ НАРАДИ ВІДБУДУТЬСЯ В СЕРПНІ. КОМІТЕТИ ПОЧАЛИ СВОЮ ПРАЦЮ

Париж, 15. липня. — Конференція Европейської Співпраці, яка 12. липня почалася в Парижі та в якій беруть участь 16 західньо-европейських країн, закінчила сьргодні свою першу фазу, створивши апарат, завданням якого буде приготовити збірну відповідь західньо-европейських країн на пропозицію американського секретара стейту Маршала щодо економічної відбудови Европи при американській допомозі. Головні наради відбудуться з кінцем серпня. Конференція тривала тільки чотири дні і за цей короткий час зроблено всю початкову роботу. Створено шість комітетів, завданням яких буде прослідити всі економічні можливості і потреби західньо-европейських країн на найблищих чотири роки та опрацювати відповідний балянс, що буде предложений Злученим Державам під розгляд. Вважається, що це була перша успішна конференція після закінчення другої світової війни. Вона не тільки матиме за наслідок американську допомогу в економічній відбудові західньої Европи, але вона теж сама собою створює своєрідний економічний союз заінтересованих країн. Успіх конференції приписується в однаковій мірі важливості предметові нарад, як і фактові, що в цій конференції не брали участи Совєти, які досі свідомо і вперто розбивали кожну спробу міжнародного порозуміння. Створені комітети негайно почали працю. Після відрочення конференції, британський міністер Бевин мав розмову з французьким міністром Бідо і вони вирішили в найблищій будучности відвідати Вашингтон. На конференції виступили ще спільно три менші групи держав: Скандинавські — Норвегія, Швеція і Данія, другу групу творять Бельгія, Голандія і Люксембурґ, а турецький представник заявив, що Туреччина виступатиме разом з Грецією. На закінчення першої фази конференції представники поодиноких країн виголосили промови, висловлюючи якнайкращі надії на майбутнє та надаючи цій конференції переломового значення для Европи й для світу.

ВЕЛИКА ПОМИЛКА СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ
ЕРІК ДЖАНСТОН ПРО СОВЄТСЬКЕ СТАНОВИЩЕ ДО ПАРИЗЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Париж, 15. липня. — Ерік Джанстон, президент американської фільмової продукції (Мошин Пікчюр Продусерс) та бувший голова Торговельної Палати Злучених Держав, заявив сьогодні в Парижі, що Совєтський Союз по його думці зробив велику помилку зайнявши негативне становище до американських допомогових пропозицій та до Париської Конференції. Джанстон вважає, що на наслідки цеї помилки Совєтам не доведеться довго ждати.

ПЛЯН МАРШАЛА ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ
НІМЕЧЧИНА БУДЕ ВКЛЮЧЕНА В ЗАГАЛЬНУ ЕВРОПЕЙСЬКУ ВІДБУДОВУ. ГЕН. КЛЕЙ ВІРИТЬ В ПОЗИТИВНУ РОЗВЯЗКУ НІМЕЦЬКОЇ ПРОБЛЕМИ

Берлін, 15. липня. — Американський головнокомандуючий в Німеччині, ген. Л. Д. Клей, одержав з Вашингтону нові інструкції щодо американської політики в Німеччині. Ці інструкції заключаються в таких пунктах: 1. Злучені Держави виявляють готовість збільшити свої видатки для Німеччини. Якщо було б необхідно поставити німецьке господарство на самовистачальній базі, Злучені Держави готові признати відповідні позички сусідним державам, щоб в той спосіб збільшити їх закупи в Німеччині. 2. Ген. Клей уповажнений давати відповідні інформації і поради в справі Німеччини іншим країнам та міжнародним організаціям і запевнити їх, що німецький експорт є призначений на допомогу у відбудові Европи. 3. Мають бути усунені торговельні перешкоди Німеччини та повинна бути відновлена нормальна закордонна торгівля. Ген. Клей висловився дуже прихильно про „плян Маршала" для Німеччини і вважає, що він матиме велике корисне значення для цілого европейського господарства.

НІМЕЦЬКА ПРОГРАМА ПРОТИ „АНАРХІЇ"

Діссельдорф, Німеччина, 15. липня. — Девятнадцять найвищих урядників німецького управління в британській і американській зонах, звернулися до окупаційних властей, пропонуючи свою програму, яка мала б врятувати ці дві зони від загрози „безпосередньої анархії". Німецькі представники пропонують британським і американським властям поробити такі заходи: 1. Гарантувати нормальне постачання харчів; 2. Провірити домашнє постачання вугілля; 3. Провірити постачання сирих матеріялів та поширити закордонні кредити і 4. Обмежити надмір закупочних сил, зменшити податки та унормувати структуру цін. Представники німецьких країн домагаються теж монетарної реформи.

СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ АМЕРИКИ

Москва, 15. липня. — Совєтська преса видвигнула сьогодні два головні обвинувачення проти Злучених Держав Америки. „Правда", орган комуністичної партії, в кореспонденції з Парижа твердить, мовляв американське політичне представництво в Атенах опрацьовує з грецьким урядом та грецьким генеральним штабом плян американської військової інтервенції в боротьбі проти комуністичних партизанів. В іншій кореспонденції з Парижа совєтська урядова агенція ТАСС і урядова газета „Ізвєстія" твердять, що Америка докладає всіх зусиль, щоби економічно і політично опанувати Італію.

РІШАЛЬНІ ПОДІЇ В ГРЕЦІЇ

ГРЕЦЬКІ ВІЙСЬКА ПРИПИНИЛИ НАСТУП ПАРТИЗАНІВ, НЕМИНУЧА РІШАЛЬНА БИТВА, В НАСТУПІ БЕРЕ УЧАСТЬ МІЖНАРОДНА БРИГАДА.

Атени, 15 липня. (АП). — Грецька рада міністрів сьогодні ввечері повідомила, що підкріплені парашутистами грецькі війська нагло зупинили похід комуністичних партизанських військ на Яніну, столицю Епіру, у віддалі 19 миль від міста, біля місцевости Неґрадес. Урядові війська в силі двох відділів по 1,500 людей, наступають на 2,500 партизанів з трьох боків. Грецький штаб твердить, що для партизанів „немає виходу" і вони мусять прийняти рішальну битву. Полонені партизани зізнають, що в наступі брала участь комуністична міжнародна бригада, що перейшла з Альбанії. В інших місцевостях здовж альбанського кордону грецькі війська або оточили і винищують партизанські загони, або переслідують їх. Деякі спостерігачі вважають, що наступ партизанів на Коніцу і Яніну був тільки вступом до генерального наступу, що мав би початися в районах Флоріна і Касторія, на південь від югославського кордону.

ГРЕЦЬКА СПРАВА В РАДІ БЕЗПЕКИ
Вибух грозить кожного дня. — твердить американський представник.

Лейк Соксес, Н. Й., 15 липня. Рада Безпеки О.Д. відкинула сьогодні американську пропозицію, щоб завтра протягом цілого дня відбулось „нагле засідання" у звязку з повідомленим ворожим наступом на Грецію з Альбанії. Американський представник остерігав, що положення в Греції „грозить вибухом" кожного дня, проте, американська резолюція одержала шість голосів, отже один голос замало до потрібної більшости. Грецький представник заявив, що в його країні „відбувається справжня битва". Совєтський, югославський і польський представники обвинувачували грецький уряд. Два засідання Ради Безпеки в грецькій справі призначено на завтра.

ЗАГРОЗА МІЖНАРОДНОГО КОНФЛІКТУ
Партизани виповіли війну американцям і британцям в Греції. Американські і британські воєнні кораблі в дорозі до грецьких портів.

Атени, 15 липня. Грецькі урядові кола висловлюють побоювання, що комуністичні заворушення в країні та інтервенція в них сусідніх країн, можуть розвинутися в міжнародний воєнний конфлікт. Партизанський командант ген. Маркос Вафтіядіс, в опублікованій в Парижі статті формально проголошує війну британцям і американцям в Греції. Грецький уряд домагається від О.Д. переслухання 20 полонених біля Коніци партизанів, які однозгідно стверджують інтервенцію в цьому конфлікті з боку Альбанії та „інших сусідів". Британська амбасада в Атенах повідомила, що вже починаючи з кінцем цего тижня сильні зеднання британських воєнних кораблів відвідають грецькі порти. Грецька преса твердить, що теж американські воєнні кораблі, включно з одним літаконосцем, запливуть до грецьких портів раніше, ніж було передбачено.

БРИТАНСЬКІ ДОХОДЖЕННЯ В СПРАВІ МІЖНАРОДНОЇ БРИГАДИ В ГРЕЦІЇ.

Лондон, 15 липня. Речник міністерства закордонних справ заявив сьогодні, що британський уряд дав доручення своїм дипломатичним представникам в деяких країнах провірити повідомлення грецького уряду щодо існування та участи в грецьких комуністичних заворушеннях т. зв. міжнародної бригади.

МАСОВІ АРЕШТИ ПРОВІДНИКІВ ОПОЗИЦІЇ В РУМУНІЇ
Практична ліквідація опозиційної Селянської партії. Провідників заарештовано на аеродромі перед втечою закордон. Юлію Маню між заарештованими.

Букарешт, 15 липня. Прокомуністичне румунське міністерство внутрішніх справ сьогодні повідомило, що на місцевому аеродромі заарештовано вчера віцепрезидента, генерального секретаря та інших керівників опозиційної Селянської партії, як вони підкупили кількох військових летунів та намагалися втекти закордон. Керівник цеї партії, Юлію Маню, заарештований в лікарні, де він кілька днів тому зголосився до оглядин. Всім їм закидується „змову проти демократичного режіму" та всякі інші „злочини проти народу". Повідомлення про арешти в Румунії американська преса подала на перших місцях.

МОЖЛИВІСТЬ БРИТАНСЬКО-СОВЄТСЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНОГО ДОГОВОРУ

Москва, 15 липня. (ЮП). — Голова британської торговельної місії в Москві, Гарольд Вилсон, заявив сьогодні після розмови зі совєтським міністром торгівлі Мікояном, що британсько-совєтські торговельні переговори прибрали корисний зворот і тому він рішив залишитися ще деякий час в Москві для дальших переговорів. Перед кількома днями повідомлялося, що ці переговори не мають вигляду на успіх.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіти і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩОБИ БУВ ТЕЖ І ДОБРИЙ КІНЕЦЬ

Кількість українців в Англії збільшається. Має там уже бути на роботах кілька тисяч українських вояків, що їх перевезли з Італії, прибувають до Англії теж українські скитальники. Це подія немалої ваги, бо це перший раз в історії України англійський нарід матиме нагоду приглянутись у своїй батьківщині поведінці тисячі українців і після неї виробити собі, можливо, опінію про цілий український нарід та його характер. Думаємо, що прибуваючі до Англії українці є свідомі цього.

Американські та канадійські українці, що живуть серед англо-саксонського світу і працюють в справі допомоги визвольним змаганням українського народу, дуже зацікавлені в цьому, як приймають англійці українських вояків та скитальників. Добра слава про українських вояків і скитальників в Англії, буде доброю славою для українського імені, а тим самим добрим засобом у популяризації українських самостійницьких змагань серед англо-саксонських народів. З цього, що вже дійшло до нас з Англії про українських робітників-скитальників, як і вояків, виходило б, що зроблено „добрий початок". Радіючи тим, додамо: Коби Бог дав, щоби був теж і кінець добрий.

Так склалося, що в цьому самому часі, коли український часопис приніс нам з Лондону добрі вісті про українців в Англії, нюйорський „Нови Сьвят" розписався широко в дописах з Лондону про гострі виступи великої частини британської преси проти польських вояків, що перебувають на терені Англії, як теж проти польської еміграції взагалі. Кількість поляків в Англії доволі велика, бо ж там знаходився довгий час польський уряд на вигнанню, визнаваний і особливо протегований Британією та Злученими Державами. Навязуючи до випадку з одним польським бандитом, Станиславом Зборовским, згадана британська преса, як звідомляють польські кореспонденти, повела широку кампанію проти ґенґстерства й бандитизму польського війська та поляків взагалі. Треба „повчити польських бандитів, як повинні поводитись", пише Сондей Пікторіел, знов лондонський Івнінґ Стендард розписується широко про польських ошустів та торгівців на чорнім ринку. Польські кореспонденти підкреслюють, що польські газети в Англії не закривали зла й писали, що наслідком еміграційних обставин моральний позем деяких польських вояків обнизився і тому трапляються каригідні вчинки, проте, пишеться далі, годі забувати, чого польські вояки доконали недавно у війні та як вони були радо виджені й вислачлювані в Англії, а тепер виглятає, що всі вони „бандити" та „ошусти".

Хто мав нагоду слідкувати, чим був польський вояк в Англії в часі війни, той зрозуміє глибину цеї зміни британського сентименту. Це перехід від „героїзму" до „бандитизму", коли брати під увагу те, що писала преса. Думаємо, що добре запамятати це теж українським воякам і скитальцям, що тепер в Англії й вже зробили такий „добрий початок". Хай же буде і кінець добрий!

Не ломити закону!

Навіть у демократичній державі може законодатне тіло ухвалити закони, які більша чи менша частина горожан може вважати не добрими, нерозумними, несправедливими, и навіть не-гуманними. Та й цей закон, що комусь видається не добрим, є законом і як довго він є ним, треба поступати так, як він наказує. Зате в демократичній державі є різні способи на те, щоб такий не добрий закон змінити і це навіть не так тяжко, коли практика викаже, що цей чи другий закон несправедливий і шкодить загальному добру. Треба теж мати довіря до загалу, особливо, коли він освічений та свідомий своїх прав, що він знайде спосіб на поправу, коли вона буде потрібна.

З такого боку глядимо теж і на новий робітничий закон. Робітництво має право вести кампанію за його уневажнення, чи за його зміну. Це вже робиться і в тому нема нічого злого. Зате можна сумніватися в доцільність деяких метод, що їх вживається у боротьбі з новим Робітничим Актом, відомим як закон Тефта-Гартлі. Це, що сталося в Европі з різними диктатурами, мусить заставляти нині кожного демократа до доброї задуми, коли приходиться робити щось таке, що є ломанням закону.

Комітет Політичної Акції, званий коротко „ПАК", покликаний до життя Конгресом Промислових Організацій, проголосив уже через свого директора Джека Крола передвиборчу кампанію з Питсбурга. Крол заповідає „найбільше сконцентровану реєстрацію, яку досі хтонебудь переводив в американській історії". Він хоче зорганізувати 1,000,000 „блокових провідників", які мають теж перевести кампанію за збірку по $1 від особи. Під „блоковими провідниками" треба розуміти агітаторів, які будуть мати завдання перейти від мешкання до мешкання в міськім „блоку", спонукати їх до реєстрації перед виборами й агітувати за кандидатами, яких одобрить С. І. О. Не є виключене, що ті „блокові провідники" будуть збирати ще по $1 „добровільного датку" на цілі С. І. О. Дальше заповідає ПАК, що найближчий День Праці („Лейбор Дей") відбудеться під закликом збірки від особи по $1 по робітничих юніях.

Дещо інакшу пропаганду заповіла Американська Федерація Праці у своїм бюлетені на місяць липень. Щоби піти на перекір законові Тефта-Гартлія подана в бюлетені така рада: „Ми дораджуємо, щоб при нагоді гуртового зібрання, чи конвенції, чи правиборів, чи кінцевих виборів робітничі організації робили такі видатки, які самі захочуть і при помочі так зібраних фондів поширити поміж членство і публику звіти з голосування, промови й інші заяви федеральних кандидатів. Юнії можуть заплатити за час на радіо і так передискутувати заслуги або прогріхи кандидатів і їхньої платформи в справі робітничої долі; юнії можуть друкувати свої газети і в них дискутувати такі справи; юнії можуть висилати урядників і організаторів, щоб вони виголошували промови як на юнійних, так і на прилюдних зібраннях; вони можуть заплатити спеціяльні оголошення по газетах і наймати залі на зібрання... Коротко юнії повинні робити все те, що досі робили, щоб мати вплив на політичні партії й кандидатів..."

Це все мають юнії робити на те, щоб зломити постанову в новім Робітничім Акті, де сказано, що юнії не мають давати дарів на політичні цілі. Спеціяльно такі дари, і то у великих кількостях, давали юнії перед виборами в минулому. Памятаємо, як напр. майнерська юнія дала $500,000 на вибори Френклина Д. Рузвелта, а Джан Л. Луїс за цей дар домагався опісля від Рузвелта спеціяльних привилеїв. Рузвелт уступав перед Луїсом, доки міг, аж вкінці відмовився і цим викликав досмертну ворожнечу Луїса до себе.

Кінцева ціль агітації така, щоб не допустити до перевибору теперішних конгресменів, які голосували за новий закон.

Треба пригадати, що заборона витрачувати велитенські грошеві суми на виборчі цілі існує в так званім законі Геча. Крім цього капіталістичним корпораціям заборонено давно давати дари на політичні цілі, а юніям забороняє це щойно новий Робітничий Акт з 1947 року. Коли юнії своєю агітацією дібються знесення цеї заборони, тоді, нема сумніву, що й бизнесовці зажадають знесення заборони, наложеної на корпорації. Отже появиться поновна передвиборча корупція, якій не буде стриму.

Попри ці фінансові справи, треба звернути увагу на моральну сторону цього руху. Робітничі юнії почали таку передвиборчу кампанію, яка готова у ці нервові часи причинитись до поширення загальної ненависти, що може бути потрібне хіба тільки одним большевикам. Якщо новий закон є „поневоленням робітництва", то це виявиться швидко і тоді повинні йти змагання, щоб поправити недомагання закону, залишаючи добрі постанови. Та в кампанії не так йде про лихі сторони закону, а просто про те, щоб юнійні боси закріпили сильніше свої впливи над робітництвом. Знов нам треба глядіти на потентатів-капіталістів, а теж і на юнійних потентатів, бо ми не хочемо диктатури ні зправа, ні зліва. Історія Риму вказує, що серед демагогії забули громадяни за демократію. На місце вибірних президентів-консулів почали творитися кліки трьох, опісля двох людей („тріумвірати" і „дуумвірати"), доки не прийшло до заведення постійної диктатури з назвою „імператора". За цим і кінець римської держави.

Для дійсного зрозуміння постанов нового Робітничого Акту треба безсторонніх студій цього закону. Згодом постараємося насвітлити його поодинокі постанови на підставі пояснень авторитетних знавців.

Микола Чубатий.

Що означає в українській мові „руський"

В році 1713 московський цар Петро І., здавивши повстання гетьмана Івана Мазепи та після закінчення небезпечної війни з Туреччиною чувся таким сильним, що постановив покінчити з існуванням окремої бунтівничої української нації. Підпорою російської імперії мав стати один московський нарід, і в ньому мали розплистися теж українці та білоруси. Основою московської імперії мала стати не тільки ціла територія старої київської держави, давної Руси-України, але також народи тої території. Коротко, відповідною державною московською політикою із трох народів мав бути створений один московський нарід.

Тому народові, що мав би стати фундаментом московської держави, годі було лишити дотеперішну назву москвичів а самій державі назву московського царства. Тому для інтересів імперії цар Петро змінив назву московського царства на „Росію", а назву її населення з московських людей на „русских людей". Назва Росія це грецька форма давної київської Руси, отже України; назва руский — це прикметник старої назви українців. Назви Русь та руський в консервативних околицях Карпатської України чи на Лемківщині збереглися аж до наших днів. Відомо ж кожному з нас, що теж в Галичині перед першою світовою війною загально прийнятою національною назвою були слова „русин", та „руський". Ці назви були національними назвами українців цілими століттями, від початків нашої державности аж до відбудови козацької держави.

А навіть козаки та їх книжники у врочистих хвилинах називали себе тою назвою Русичів, чи Русинів. Згадати б тільки відоме письмо українського православного єпископату (1621) до козаків. Назва Україна та український була вживана як друга назва на означення нашого народу, одначе загально поширеною вона стала тільки по повстанню української держави й то на територіях тої ж держави. Українці зпоза територій козацької держави, отже куди численніші українці зпід Польщі, хоч назви українець не відпекувалися, одначе себе практично в щоденнім життю називали русинами, а свій нарід руским, чи руським, залежно від діялекту. Це вже історичні факти, поперті не сотками а тисячами документів, прямо усею нашою письменною спадщиною тих часів.

Назва Русь, руський, мала за собою традицію могутньої староукраїнської київської держави, тому ту назву українці шанували та з гордістю себе називали Русю, русинами, Галичину — Червоною Русю і т. д.

Якраз традиційне звязання назви Русь та руський зі старою українською київською державою казали московському цареві Петрові І. свою Московію, поширину на Україну та Білорусь, чи то завойованнями вже доконаними і плянованими в майбутности назвати з грецька Росією, а мешканців рускими. Про що йшло цареві, міняючи назву своєї держави? Йшло йому про викликання баламуцтва поміж українцями, щоби при помочи тої спільної назви та других речей, як спільної православної віри, витворювати переконання про існування одного народу царської імперії, зложеного, по його теорії, з ріжних племен як москвичів, білорусинів, українців і так дальше.

Міняючи назву своєї держави та свого народу, він мав ще й другу ціль — зробити Московію немов прямим спадкоємцем цілої старої Руси-України. Отже вже в 1713 році московський цар Петро І. плянував відвойовання решти, бо біля двох третин України та цілої Білоруси від Польщі.

Вже тоді було в пляні московської політики розібрати Польщу та українські й білоруські землі влучити до Московії. В новій назві крилися отже завойовницькі, пляни Москви, що продовж решти 18-го століття були реалізовані. Нова назва Московії та москвичів мала поширювати баламуцтво, головно закордоном, що українці та москвичі це один нарід, бо в чужих мовах в латинській, німецькій, французькій чи англійській стара назва Руси переводилася вже здавна словами Russia по латинськи та англійськи, Russie, по французськи Russland по німецьки. Що цар Петро І. та Московія осягнули свою останню ціль, видно нині по баламутному вживанні поняття слів „Russia", „Russians", народами, що говорять англійською мовою. Коли поволи у світі вияснюється, що „Russians", це щось окреме від українців, теперішний московський уряд став вводити нову баламутну назву, що загнати мала б українців в одну отару з москалями, а саме назву „Совети" та „советський нарід". Політичної помисловости москалям ніхто хиба відмовити не може. У витворюванню баламуцтва між своїми підданими та в світі з ціллю, щоб панувати над підбитими народами, вони майстри.

Нині вже прийнято, що в мові москалів їх країна називається Росією, їх нарід русским. Зрештою, вільно москалям називати себе, як хотять. Одначе баламуцтво виходить, коли чисто московські назви переноситься до української мови та москалів називається „рускими" чи навіть „руськими". Назви Росія, як назви Руси грецької вимови українець ще не покриває з назвою старої Руси, бо кожен відріжняє, що в українській мові Русь і Росія це два різні поняття, одначе вводити російську назву москалів „русский", „руский", „руський" до української мови це вже цілковите баламуцтво, що не рахується з тим фактом, що ще й нині, зокрема в Америці, багато консервативних карпатських та лемківських українців користуються тою старою національною назвою „руський".

Перші зачали впроваджувати в українську мову на означення москалів назву „руський" деякі наші брати придніпрянці, що не орієнтувалися як слід в факті, що на західних пограничах української території стара назва русин та руський ще збереглася. Ту саму баламутну назву, „руський" на означення москалів стали згодом впроваджувати аматори історичного знання зокрема по прочитанню писань покійного професора Шелухіна, що конечно хотів назву Україна та український узнати за виключну назву українського народу від найдавніших часів.

В тому, що написав заслужений проф. Шелухин є багато правди. Проте, його писання є однобічні, подиктовані, правда горячим українським націоналізмом, що одначе замикав очи на незбиті факти, що вся, дослівно вся, наша стара література, всі джерела наш край та наш нарід продовж довгих соток літ називають тільки назвою Русь та людей русинами (в прикметнику руський). Того факту та й самого життя не можна закрити і закривати не потреба, бо ця стара назва України та українського народу, що нині вже майже виходить цілковито з ужиття, це назва нашої нації в часи її найсвітлішої історії. Тому зовсім немає потреби посередно з нашою старою назвою відступати біля шість століть славної нашої історії сусідові. Практично нині старої назви України „Русь" та

(Докінчення на 3 стор.).

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

75)

Нові люди.

Поки наспівали такі події в пятьох милях від житла молодят Святольдичів-Ставровичів, їх час плив спокійно, нічим не каламучений.

Новонайнятим робітникам молодята не показувалися. Та вони здогадувалися, що в новій хаті хтось живе. Залужна, наготувавши обід чи вечерю — обслуговувати коло стола залишила Настю. Набирали всячини й несли до нової хати. Звідти приносила порожне начиння. Бачили, що у угловій кімнаті що вечора світилося, часом з балкону погавкував на них Дружок. Чули гру скрипок, часом гарний спів двох голосів, часом скрипку й піяно. У неділю господар привозив з міста дві дуже вродливі жінки. Вони робітникам також мало показувалися. Господар з жінками відїздив, таємнича пара залишалася. Думали зразу, що то каліки, не володіють ногами! Питали у Насті, вона чим будь збувалася, плела теревені про зачарованих принців.

Всяка таємниця цікава! Не дивота, що робітники доміркувалися, хто то був?... Каліки, напевно! Годі ж допускати, щоб господар не дозволяв тим таємничим за студену воду братися. З далеку підглянула раз з кабуза, де спали, як ті двоє провожали фармера з жінками. Перецілувалися з усіма трьома, брикали, гей та пара лошат у загороді. Іншим разом господар приїхав з жінками і ще якоюсь дівчиною білявкою. Таємнича пара і з білявкою обнималася, вицiловувалася. Опісля вганяли з нею коло ріки, купалися. Бачили, що то хлопець і дівчина, певно сестра з братом. Так чого світиться в одній кімнаті? Та двійка бореться, переганяє одно другого, пасе часом худобу. Великий псище невідступно ходить за ними. Або тарабанять від плота до плота старим автом. Часом двічі денно бачили хлопця верхи на огері, такому змієві, що підступити страшно, не то верхи сідати! Той змій ходить за молодиком грається, підбігає до рук дівчини. Бачили верхи їх обох. Знахорі якісь?

Цікавість доходила до найвищого степеня.

Перших днів роботи розпитували Залужних і Гайдарука. Вони розпитування пустили мимо вух. Настя спитала, — що їм прийде, як довідаються? Знов звели розмову на пару у неділю, по відїзді господаря з білявкою. Думали, що то дочка котроїсь жінки. Ну, й довідалися, що то найнята помічниця у крамниці. Наймичка, а обходяться з нею, гейби з власною дитиною, нареченою, з сестрою...

Ростислав з Іриною й надалі мало кому показувалися. Не гордували ніким, але само якось так складалося. Вони ще сплять — робітники вже працюють. Ті з роботи — вони за музикою, або виспівують соловями. В обід не показувалися — було б забагато розмов, а друга Ірина сормилася трохи... Люди можуть говорити всякі двозмістовности. Отже, краще триматися з далека. Часом обідали з Залужною й Настею, але обід більше їм носили. Часом з готувала Ірина сама, у новій хаті... Гостила Залужну й Настю своїм обідом...

До жнив готувалися, як до довгих, двохмісячних свят. Й готувати для півтора десятка душ — справа не легка. Мусіли найняти ще одну жінку, випікати хліб. Микола Зарічний умовився з Володимиром Андрієвичем про молочення. Погодилися, за те Боровичка, або Наталка мусіли помотати пекти й варити. Хотіла йти мати, однак... Полишити хлопця й дівчину самих — людських пльоток не обережся. А зближення Миколи з Наталкою не поступило ні на крок. Обоє несміливі, хотілося матері вивести їх на чисту воду. Доспівала пшениця Микола вештався в полі, мати з дочкою перебували дома. Боровичка лагідно випитувала дочку, що сталося. Наталка довго вимовлялася, врешті заплакала.

— Не маємо ми щастя, мамо! Мабуть продаймо господарство, та десь інде забираймося. Може на іншому місці краще щаститиме!

— Там добре, де нас нема, доню! — сумно сказала мати.

— Нехай і так! — дочка говорила знеохочено. — Нехай гірше, аби нове, нові люди... Не йшлося нам через людську злобу. Батько заплатив життям, я відлежала. Незадовго осьз има. Знов у двох зістанемося. Микола від нас піде!

— Казав тобі? — Материне серце болізно стиснулося.

— Егеж! У розмові я питала, що він далі думає діяти. Поїде на схід, може десь у фабриці встрягне на роботу. На заході робітникові надто тяжко жити... А до чого ми тут доживемося?

— Що ж, доню! — мати тяжко зітхнула. Микола вільний. Чого буде ждати весни між фармерами? Тут готовий гріш треба проїдати. Він молодий. Про будучину думає.

— Отож бо й є! — дочці знов потекли рясні сльози по обличчі.

— Чого ж тобі плакати, дитино? Він тобі не байдужний?

— Я за ним в огонь і в воду пішла б! — дочка щиро призналася. Зайшлася плачем, схиливши на стіл голову. — Він навіть не погляне на мене, не заговорить... Немов би я зло йому заподіяла.

(Дальше буде).

Крізь призму державности

(„Українські Вісті", що появляються в Новому Ульмі на скитальщині в Німеччині та головним редактором яких є відомий поет, письменник і публіцист Іван Багряний, надрукували в числі з 13-го червня інтересну статтю на тему потреб і можливостей обєднання української еміграції. Статтю передаємо в цілости).

* *

Чи можлива лояльна державницька співпраця на еміграції українських монархістів, республиканців і революціотерів? Це дуже важливе питання. Подивимося спочатку, чи можлива була б така співпраця в умовах української державности на рідних зелях?

Уявім собі, що в Україні існує монархічний устрій. Чи відмовились би українські республиканці брати участь у виборах до парляенту, в праці того парляменту, а за певних умов і в уряді? Ясно, що не відмовилися б. Те саме можна сказати і про революціонерів. Те саме можна сказати і про монархістів. Вони, напевно, намагалися б використати легальні можливості республиканського режіму для здійснення своїх політичних цілей, як то було, напр. у Франції та інших країнах перед війною. І напевно ні українські монархісти, ні республиканці, ні революціонери, не використовували б зовнішні сили для ліквідації української державности. Вони могли б — слушно чи хибно — використовувати ті сили для здійснення своїх державницьких концепцій. Але не для зруйнування держави. Бо тоді вони перетворилися б з українських політичних явищ на агентуру чужої держави.

Тепер повернемось до питання: чи можлива державницька співпраця всіх політичних сил на еміграції? На нашу думку, вона більш можлива, ніж в умовах державного існування нації. Бо там одно політичне становище, використовуючи державну владу, могло б робити кривду опозиції і тим відштовхнути її від співпраці. А яку кривду можуть робити одна одній українські політичні партії на еміграці? Жодної! На гостру критику в пресі можна відповісти. За наклеп можна притягти до суду. Але непотрібна гостра критика і різні непорозуміння між українськими політичними партіями є не причиною неможливости іхньої співпраці, а наслідком її відсутности. Приклад КУК'у, де обєднання крайніх партій послабило непотрібну боротьбу між ними, підтверджує це. Дальше, обєднання зведе ту боротьбу до звичайної ділової дискусії. Поляки ще вчора покинули свою гостро розмежовану на стани державу, а на еміграції усі обєдналися навколо одного уряду. А в нас уже тридцять років перемелюються усі стани, а ми ще й досі дробимось на уряди і центри.

Що ж нам заважає обєднатись? Подивимось, якими доводами оперує кожна політична група. Республиканці висувають проти монархістів два мотиви: 1) антидержавницька практика гетьманщини 1918 р. (антиукраїнський склад уряду, федерація з Росією), 2) непопулярність монархії взагалі і в Україні особливо. Але ці мотиви не є переконливі ні по суті, ні формально. По суті вони не є переконливі тому, що монархістом може бути і особа, яка визнає хиби української монархії 1918 р. Тим не менше вона залишається монархістом, і державницька співпраця з ним потрібна. Щодо непопулярности монархічного режіму нині, то це ще не є доводом про його непопулярність у майбутньому. Зате ніхто не заперечить факту, що під монархічними впливами перебуває деяка частина української іміграції в Америці і цього ігнорувати не доводиться. Але якби навіть доводи республиканців вважати за переконливі, то й тоді співпраця монархістів, доки вони існують як політичне українське угруповання, є тільки бажана, бож найменший струмочок посилює велику ріку.

Які мотиви проти співпраці можуть висунути революціонери? Вони можуть сказати, що українську державу не виборють еміграційні державницькі центри, що доля української держави вирішується на Батьківщині. Алеж, можна їм відповісти, та доля ще не вирішена. І коли б її вирішили тільки одні революціонери своєю жертвенною боротьбою, то чи виграла б ця боротьба в разі бойкоту революціонерами існуючих на еміграції державних центрів? Все ж таки ті центри є якась, хай незначна, величина в підсиленні авторитету українських державницьких змагань. Отже, ігнорувати її було б навіть недоцільно, а поборювати — злочинно. Таким чином і мотиви революціонерів проти співпраці не є переконливі.

Нарешті звернемось до позеції монархістів. Чим вони можуть мотивувати неможливість державницької співпраці з іншими українськими політичними силами? Їхні мотиви можуть бути тільки престижевого характеру? Тобто, коли вони підуть на співпрацю з республиканцями, то вони тим самим понизять авторитет української монархічної ідеї і розгублять своїх прихильників на еміграці (ми не кажемо — на Батьківщині, бо там усі українці беззастережно жадають співпраці українських визвольних змагань). Нам здається, що це велика помилки. Якби українська монархія стала актуальною проблемою, то з усіх претендентів на гетьмана мав би перевагу той, хто в імя врятування української державности співпрацював з республикою. Тож сам факт співпраці монархістів з республиканцями не тільки не послаблює монархічної ідеї, а, навпаки, тільки підносить її авторитет. Так само, як і авторитет республиканців тільки піднявся б від корисної на даному етапі державницької співпраці їх з монархістами.

Таким чином вважаємо доведеною потребу й можливість державної співпраці на еміграції українських монархістів, республиканців і революціонерів. Тепер переходимо до найважчої проблеми: який державний еміграційний центр треба вважати осередком обєднання українських державницьких сил? Останнім часом виникла спокуслива ідея створити такий центр з існуючих центрів на паритетних засадах. Щось на зразок нової директорії. Така ідея нам здається не тільки нереальною, але й шкідливою. Бо якщо більш-менш одноманітна за складом Директорія УНР була непрацездатною через свою багатоголовість, то якої ж працездатности можна чекати від „директорії", створеної на паритетних засадах з монархістів, республиканців і революціонерів, та ще й на еміграції. Отже, центр мусить бути одноголовий, максимально авторитетний і, в умовах еміграції, мінімально залежний від гри мінливих партійних інтересів.

На емграції існує чотири державницьких угруповань: уенерівське, гетьманське, бандерівське і мельниківське. Всі ці угруповання треба обєднати в національних інтересах. Їх обєднання навколо одного центру не означає ліквідації кожного зокрема. Кожен центр продовжує існувати і вести серед українців свою роботу, а також серед чужинців шукати прихильників. Але всі центри доручують одному на даному історичному етапі репрезентувати українську державу перед українським і зовнішним світом. Для цього вони беруть участь в роботах того репрезентуючого державу центру як більша чи менша опозиція.

Хто ж має бути тим центром? Скільки б не підкопуватись під законність уряду УНР, але він являє собою єдиний реальний еміграційний уряд яко останній уряд суверенної української держави. Цей уряд останнім залишив українські землі під натиском сил ворога і його тяглість і мандат заперечити не можливо. Ми не беремо інших мотивів за уряд УНР, напр., той, що уенерівська концепція є серединою між крайньою правою і крайньою лівою, отже, найбільш можлива до обєднання крайностей. Далі, уенерівський центр найбільш надається до вимог нинішньої европейської дійсности. А це факт не маловажний.

Можна не належати до старих прихильників УНР, можна бути навіть ворогом цієї форми української державности в минулому. Але нині в цій формі ми вбачаємо єдину можливість обєднання українських державницьких елементів на еміграці, якщо вони хочуть ще відіграти якусь ролю в політичному житті, якщо вони хочуть допомогти українському народові виборoти незалежність. Без такого обєднання українська політична еміграція в значній частині тратить будь-яку політичну вагу. А на обєднанні виграє кожна найдрібніша політична течія, нічого при тому не втрачаючи. Ми вже не говоримо про те, яку це радість векликало б на еміграції і як би це піднесло авторитет цілої української еміграції на рідних землях.

Ів. М-КО.

НАЙНОВІША СЕНЗАЦІЯ В БРИТАНІЇ, АЛЕ ТИМ РАЗОМ, ЯК ПИШЕ ПРЕСА, МИЛА СЕНЗАЦІЯ.—З одного боку бачимо британську принцесну Єлисавету, років 21, а з другого лютенанта британської маринарки, Филипа Лавтбатена, років 26, що заручились. Весілля має відбутись в осені, а найдалі на весні. Заручини проголосили король і королева Британії. Принцесна Єлисавета є наслідницею престола. Її наречений це бувший грецький принц, який зрезигнував з титулу і є тепер „звичайним" британським громадянином, але зістане певно іменований британським князем, заки одружиться. Це має бути „подружжя з любови" і тому, як кажуть, є в Британії поплярним.

Що означає в українській мові „руський"

(Докінчення зі стор. 2-гої)

„руський" не вживаємо, так само як нині ми не вбираємося на щодень в козацькі жупани чи боярські строї. Але відрікатися тої назви — це щонайменше нерозум.

Для оминення баламуцтва, в українській мові абсолютно немає місця назва „руский" на означення москалів. На їх означення в прикметниковій формі маємо вже нині дві назви, що не насувають ніякого сумніву та не вводить ніякого баламуцтва, а саме назву: „московський" та „російський", але ніколи назву „руський". Назву „московський" та „москалі" постійно вживає Тарас Шевченко, назва російський є теж ясна кожному українцеві зі сходу чи зі заходу, і навіть з Карпатської України чи з Лемківщини.

Дехто каже, що назва московський менше приємна самим москалям. Як сказано, Шевченко вживає тої назви зовсім не в образливім значенню, одначе коли б так було, то всетаки назва російський в українській мові не може насувати ніякого закиду з боку навіть найбільше вразливого росіянина.

Переношення баламутної російської назви москалів „русский", „руский", чи навіть „руський" до української мови це москалізм що викликує в українського читача баламуцтво. Він є тільки доказом, що ці, які вживають тої назви на означення москалів в українській мові, не знають історії України та історичного розвитку назви української нації.

Голос про книжку проф. К. Манінга „Історія України"

Часопес „Українська Трибуна", що виходить в американській зоні в Німеччині, помістив в числі з 5. червня б. р. таку згадку про Історію України" проф. К. Манінга, недавно видану заходами Українського Народного Союзу:

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ПО-АНГЛІЙСЬКИ

Clarence A. Manning: Story of the Ukraine. Вид. Philosophical Library — New York з допомогою Ukrainian National Association 1947 р. 325 ст. Ціна дол. 3.75. Замовити можна в книгарні „Свободи", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Перед нами нова книжка відомого американського вченого, професора Колюмбійського університету в Ню Йорку, автора книг „Українська література" та „Тарас Шевченко — поет України" з перекладами його творів. Цим разом проф. Кліренс Манінг дає блискучий аналітичний твір про Історію України. Вже кожного, хто читав його „Українську літературу", дивував не тільки надзвичайно легкий стиль, але й оригінальний підхід до теми. Наприклад: українську літературу шановний автор називає найдемократичнішою у світі, бо немає іншої літератури, що так послідовно ставила б на перший плян інтереси „сірої людини", як українська література. Автор вірить, що раніше чи пізніше ця головна властивість зверне на себе увагу світу, й наша література стане скоро дуже „модерною" й читаною на всіх континентах.

У цьому своему творі автор, аналізуючи „відвічне змагання українського народу за свободу народів і людини", так само вважає, що українська справа й її розвязка буде пробою, чи людство прагнутиме в майбутньому до вершин прогресу, чи покотиться в глибинні нетрі чорної реакції. І хоча сучасність вказувала б на те, що майбутнє України „темне й непевне", проте, автор не сумнівається, що на довший час не можна буде стримати змагу людства до волі, що чотири свободи, проголошені покійним през Рузвелтом, матимуть застосування в усьому світі, й український нарід проходитиме ще свій золотий вік. Відвічна боротьба українського народу за свободу дала вже той наслідок, що, всупереч намаганням усіх ворогів назва „Україна" зявилась напостійно на мапах Европи.

Обширний твір проф. Манінга „Історія України" поза вступом починається від зясування положення, величини, географічного характеру, ресурсів та можливостей України і проходить усі етапи її історії, обговорюючи такі теми: Київська Русь, культурний ренесанс на Україні, козаччина, епоха Богдана Хмельницького, боротьба Мазепи, Київська культура в Москвії, кінець козацьких вольностей, Україна при кінці 18-го сторіччя, Українське відродження в 19. ст., Кирило-методіївське братство, відродження Галичини, прогрес у Росії, розвиток Західньої України, Україна між І. революцією й І. світовою війною, І. світова війна, боротьба українців за незалежність, закордонні звязки України, Західньо-українська республіка, упадок Визвольних Змагань, Західня Україна, Карпатська Україна, УССР, II. світова війна, майбутнє України. Добрі і численні ілюстрації та докладний індекс доповнюють цю цікаву книгу, що є другою історією України англійською мовою, але першою історією, що вийшла зпід пера англійського автора.

Автор цих рядків не історик і не може оцінювати того, що нового книга шановного автора внесла в історичну науку про Україну. Мені здається, що тут і там є деякі цілком нові твердження й насвітлення, а деколи трапляються може й помилки, хоча цілком несуттевого значення. Думаю, що українські історики зрецензують цю книгу з точки зору своїх історичних правд. Моє завдання українського журналіста — звернути увагу широкого українського загалу на цю інтересну появу на американському книжковому ринку. Ця книжка є ще одним з багатьох доказів кнезаперечного факту, що українська справа помітно актуалізується у широкому світі.

Твір нашого достойного американського приятеля про історію нашої батьківщини — це дальших 100 років вперед на шляху цієї актуалізації. Про поширення чи передрук цієї книжки в Европі слід було б організовано подбати.

Лев Шан-ський.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

СЕЙНТ ЛУІС, МО.

На допомогу скитальцям.

Стараниям близької та дальшої родини і приятелів влаштовано в Українськім Народнім Домі в Сейнт Луїз „несподіванку" для громадян Михайла і Софії Добромільських з нагоди 25-ліття їхнього подружого життя. В часі обіду товстмайстер,п . Михайло Кульчицький, привитав гостей і покликував до слова різних громадян. При кінці заговорив сам Ювилят, представивши присутним те, що діється тепер в Україні, а ще окремо сумну долю українських скитальців. На допомогу скитальцям зложив Ювилят від себе $25. За його прикладом пішли інші і так зібрано $74.31. Зі складки на приняття остало $6.50, разом вислано до Зл. У. А. Д. Комітету $80.50. Збірку перевели: Михайло Бартіш і Марія Ґреськів. Жертвували: Софія і Михайло Добровольські $25, а по $5: В. Щупляк, М. Кульчицький, Н. Порч, В. Паращак, Г. Добромільський, Т. Лесь, І. Добромільський, Чейз Р. Мекмелон, А. Вестклаг, д-р П. Паращак, М. Михайло Паращак, І. Василюка, Т. Кондрат, А. Бентон, І. Любчин, Г. Лесь, В. Лобуш, М. Ґрес, Й. Модросів, Г. Кондрат, М. Дмитришин, І. Андибур, В. Голдак, П. Іщук, О. Людович, Й. Ґреськів, Л. Мекс, І. Лесь, О. Громоцький, М. Бартіш, М. Ґреськів, С. Василюка.

Усім жертводавцям щира подяка.

Марія Ґреськів.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо спочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

7820. в) Кадюк Юстини від Левицький Петра з с. Молодинче, Рогатин.

7821. Рісно Владика і Франки ,Шевчук) з с. Залісся, Золочів, від Вільк Розалії (Рісно).

7823. Федорик Василя з с. Тростянець, Жидачів, від Дембіцький Миколи.

7824. Товмаш Олени з Підгаєць від Починок Василя.

7825. Дмитришин Дмитра від Дмитришин Володимира з с. Кобаровець.

7826. Пелех Андрія, Пилипа і Еви з Золочівщини, Калецький Богдана зі Львова від Пелех Романа.

7827. Яремко Еміля Володимира від Яремко Івана.

7828. Прокопик Пилипа і Еви з с. Ванівка, Коросно, від Левчак Анни.

7829. Гаврик Василя від Гаврик Андрія з с. Янів, Самбір.

7830. Паньків Василя з села Копивник, Калуш, Гошовський Миколи з села Верхня, Калуш, від Серветник Параски (Паньків).

7831. Смеречинська Марії зі Станиславова від Якубович-Качмарська Марії.

7833. Дзюрик Теодор, агроном, колишній власник підприємства перерібки рільних продуктів (в Самборі), а саме: квашення, сушення і консервовання ярин, овочів, грибів, овочевої мармелади, соків і вин просить о афідейвит.

7834. До родини з с. Серафинець, Городенка, від Атаманюк Василя і Рогожинська Марії.

7835. Ардан Атаназій з села Поляни, Коросно, від Ардан Пелагії з с. Грабів, Ясло.

7836. Сторожук Івана, Павла і Явдохи (Гнида) з села Манаїв, Зборів, від Калузка Антона.

7838. Гаврилюк Дмитра з с. Ворожбити, Гродно, від Гаврилюк Олександра.

7839. Свежович Емілії і Иосифа, Чабан Катерини з села Долина, Сянік, від Борсук Григорія.

7840. Подольчак Касі з села Коропця і Грушів, Цешанів, від Подольчак Андрія.

7841. Соколовський Миколи, Герман Гриця від Соколовська Юлії з с. Вільшани, Товмач.

7842. Портей Семен з села Сливки, Калуш, від Чичура Миколи з с. Небилів.

7843. Кіць Михайла, Ванцяк Семена зс. Состен, Ясло, Мішко Михайла, Шкимба Степана від Кіць Василя.

7844. Говикович Романа від Дувало Василя.

7846. Головачева Федора з с. Новий Мокрець, Мінськ, від Волков Кузьми Молохов.

7846. Пелех Пилипа, Андрія і Еви, Калецький Богдана з с. Богданівки, Львів, від Пелех Романа з Золочівщини.

7847. Занько Степана з села Мости Великі від Занько Миколи.

7848. Шіян Андрія від Кузьо Софії (Весоловська) з с. Чукви, Самбір.

7849. Паращак Катерини і Анни з с. Болів, Дрогобич, від Хорш Лейбич Катерини.

7850. Яромій Марії з с. Роженці, Лісько, від Яромій Софії.

7851. Королишин Петра з с. Гиновичі, Бережани, від Королишин Федора.

7852. Сломка Ольги, Гафтини та Валека з с. Городиловичі, Скаль, від Кіндратюк (Федеюк) Марії.

7853. Микитка Катерини від Гнида Михайла.

7854. Польова Анни, Копко Григорія з с. Брежнава, Добромиль, від Фурман Стефана.

7855. а) Романяк Анни з с. Вощанець, Рудка, від Попадяк Михайла.

7855. б) Чепига Ції (Васильовська) від Ткачук Степана зі Снятина.

7855. в) Семенюк Івана з с. Іленці, Снятин, від Гоян Михайла.

7856. Гайовський Теодора з Озерян від Гайовський Антона.

7857. Павлюк Андрія з села Княгинич, Дубно, від Павлюк Петра.

7859. Малець Олександра, Коваль Матвія з с. Здолишля, Ковель, від Романюк Івана.

7860. Петрістів Марії, Редок Василя з с. Голодівка, Рудки, від Локота Івана.

7862. Кардамаш Константина і Микити з с. Креців від Кардамаш Володимира.

7863. Овчаренко Михайла Улянович, Скрипник Андрія і Платона, Жила Івана з Харківщини від Гарбуз Івана.

7864. Цокало Наталки (Споні) від Цокало Віталія.

ЯПОНСЬКА ТАКСІВКА.—Єе рінаку, себто те саме, що називаємо в Америці таксівкою. Бодай ту саму службу сповняє в Токіо, столиці Японії, як це бачимо на цій картині.

7865. Рагачін Олени (Кобильник), Гриньків Анни від етрів Марії з с. Ріпчиць, Дрогобич.

7866. Грицевич Миколи з с. Мацьковичі, Перемишль, від Грицевич Степана.

7867. До знайомих з с. Нагуевичі, Дрогобич, від Тверцовський Миколи.

7868. Грох Федора з Київщини та Архипенка від Коробець Пилипа.

7869. Мельник Катерини з с. Новиця (Калуш) від Федоришин Марії.

7870. Фединяк Івана з села Княжолука, Долина, від Фединяк Василя.

7872. Шульга Сергія з Херсонщини від Шульгин Івги.

7873. Іваничко Михайла з с. Гнила, Турка, від Гундертайло Теодора.

7875. Шустер Михайла і Франка з с. Гомелів Малий, Копичинці, від Шустер Казимира.

7876. Матійців Анни з села Білеїв, Долина, від Мацик Данила.

7877. Баландун Миколи і Михайла з с. Чорна, Сянік, від Баландун Василя.

7878. Стасів Степана і Федора з с. Вершани, Стрий, від Душара Івана з с. Підгірці, Стрий.

7879. Онуфрик (Деркач) Марії з с. Добринів, Рогатин, від Дедьків Анастазії.

7880. Хим Івана з с. Стримбичі, Самбір, від Яків Миколи.

7881. Робак (Когут) Анни з с. Охримівці, Збараж, від Добровольський Степана.

7882. Скоропад Михайла з с. Каминка Лісна, Рава Руська, від Стадницький Григорія.

7883. Сурмай Ілька з с. Гнила, Турка, від Сурмай Федора.

7884. Попович Катерини з села Сливниці-Красечин, Перемишль, та двоєр. сестри Попович Марії і Олени від Попович Марії.

7885. До знайомих з с. Беньове, Турка, від Пероганич Павла.

7886. Мандзік Пилипа з села Деревок, Пінськ, від Мандзік Романа.

7887. Суханчак Степана з с. Розтоки, Лісько, та Осташ Михайла з с. Стежниця, Лісько, від Заневчик Михайла.

1888. Базарницька Ярослави з с. Білий Камінь, Золочів, від Особа Богдана.

7889. Жуковська Розалії з с. Тисьмениця, Станиславів, від Безручка Івана.

7891. Чучко Марії з с. Акеманичі, Перемишль, від Чучко Марії.

7893. Павлусь Тимка з села Руське Село, Перемишль, і Гулькевич Катерини від Павлусь Юлії.

7894. Буряк Ілька та Василя з с. Тростянець, Добромиль, від Буряк Анни.

7895. Жегайло Степана і Бучма Анни з с. Пілинвів, Рава Руська, від Жегайло Василя.

7896. Куцай (Гаврилюк) Насті з с. Болшівці, Рогатин, від Гаврилюк Стефанії.

7897. Дубовик Павла з села Паничі, Погост, від сестри Адамович Иосифи.

7898. Ільчинський Томи з м. Броди та Войтович Павла і Дмитра з с. Язлівчик, Броди, від Ільчинський Івана.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

БЮРО СУСПІЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ДЖЕРЗІ СИТІ.

У „Свободі" з 11. липня поміщено статтю „Домагання пенсії на старі літа". У ній були авторитетні вияснення про те, кому й коли належиться така пенсія. Була також порада, щоб з кожною такою справою звертатися за вияснениям до бюра суспільного забезпечення. Місцевий адміністратор бюра в Джерзі Сити, стейту Ню Джерзі, прислав нам повідомлення, що бюро під його управою находиться тепер на другому поверсі в домі під ч. 840 Берген Евеню. Це повітове бюро на цілий повіт Гудсон. Управителем бюра є п. Вилієм Арнолд, який саме святкує десятиліття своєї праці. Само бюро було відкрите ще 1. липня 1937 р. як Федерал Секюриті Ейдженсі.

В інших місцевостях, коли хто не знає, де найти таке бюро, треба запитатися місцевого поштаря або службовика на пошті.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

А. Г., Честер, Па. — Допис буде поміщений, але скорочений. В цілости добрий для органу СУА, про якого відділ пишеться. Додамо, що допис писаний на машині, але без відступів, а збито. Це не добре для редакції, коли треба що справити, ні для складачів у друкарні.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що надзвичайні збори відбудуться в неділю, 20. липня, в годині 2. пополудні, в гали У. Г. Клюбу, 13 Вашингтон ул. Просимо членів прийти і забрати свою дивіденду. — Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Піврічні збори Бр. св. Ярх. Михаїла, від. 11, відбудуться в неділю, 20. липня, по Сл. Божій, в гали церковній. Уряд дасть звіт з минулого півроку. Члени, котрі ще не отримали дивіденди, хай прийдуть на збори, то дістануть свої чеки. Маємо кілька справ до полагодження. — За уряд: А. Цапар, предс.; А. Дида, кас.; П. Сціленцй, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 20. липня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ті збори і заплатити свої місячні вкладки. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Піврічні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, 19. липня, в 8. год. ввечір, в церковній гали св. Юрія, 33 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — Й. Забавчук, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Тов. ім. С. Мельничука, від. 331, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що піврічні збори відбудуться в неділю, 20. липня, в годині 2. пополудні. Просимо членів прийти на збори, бо буде піврічний звіт уряду. — М. Ключка, предс.; П. Чопек, кас.; А. Романюк, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. - АЙ. — Піврічні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 20. липня, в парохіяльній салі, 74 Геррис Еве., в годині 1. пополудні точно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. Також будуть звіти уряду і котролі за перший півріг. На цих зборах буде роздання чеків-дивіденди. — В. Кушнір, предс.; І. Кокольський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Піврічні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 19. липня, в год. 8. ввечір. Просимо всіх членів прийти на збори, вирівнати свої вкладки, привести нових членів та вислухати піврічного звіту нашого уряду. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 19. липня, в годині 7. ввечір точно. Просимо членкиць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. Контр. комісія дасть звіт за 6 місяців. — За уряд: Евдокія Геруля, предс.; Анастазія Гріцак, кас.; Марія Ходак, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні зборе відбудуться в неділю, 20. липня, в гали парохіяльній, 803 Фронт ул., в 2. годині пополудні. Просимо всіх членів прийти на означений час. Членів, котрі не дістали ще дивіденди, просимо прийти на ці збори. — За уряд: В. Ракочий, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ПОШУКУЮТЬ

Пошукую стриечного брата **ЙОСИФА СМУЛКУ-КУХАР,** і односельчан: **ТЕОДОРА СМУЛКУ, МИХАЙЛА СМУЛКУ-ҐРОЙСА, АННУ КАТЕГЛЮК,** дівоче прізвище **МАЦЮРА, і СИЛЬВЕСТРА МАЦЮРУ,** всі походять зі села Новий Двір, Сокальщина. Маю листи зі старого краю. Хто би про них знав, або вони самі, прошу зголоситися на адресу:

WASYL GWOZDZ
156 Jefferson Rd., Whippany, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1643. Небезпека вгорі.

Коли Тарзан завважав кружения сплаву заки ще це доглянула Кристина, він спустився спокійно в воду.

Пан джунглів швидко підплив попід воду до линви, на якій був причеплений якір.

Швидко й спокійно він поліз по ній вгору, перекладаючи руку за руцою.

Однаке це не йшло так гладко, щоб хитрий капітан цього не завважав. Радісно ждав Карг на горі.